

GŁOS KALISKI

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV

SOBOTA 28 LUTEGO 1948 ROKU

Nr 58 (986)

DLA UMOCNIENIA POKOJU

Polsko-rumuńska umowa o współpracy kulturalnej — dalszym krokiem w wielkim dziele przyjaźni i braterstwa narodów

WARSZAWA PAP. — W dniu 27 bm. o godzinie 1 p.p. w sali rycerskiej Prezydium Rady Ministrów odbyła się uroczystość podpisania umowy o współpracy kulturalnej między Rzeczpospolitą Polską a Ludową Republiką Rumunii.

Ze strony polskiej umowę podpisał: minister oświaty Stanisław Skrzeszewski i minister Wincenty Rzymowski, ze strony rumuńskiej — minister informacji Octav Livezeanu i minister sztuki Ion Pas.

Uroczystość odbyła się w obecności premiera Rządu RP Józefa Cyrankiewicza i premiera Rządu Ludowej Republiki Rumunii dr. Petru Groza.

Ponadto ze strony polskiej obecni byli: minister spraw zagranicznych Modzelewski, minister bezpieczeństwa publicznego Radkiewicz, podsekretarz stanu w prezydium rady ministrów Berman, wiceminister kultury i sztuki Kruczkowski, sekretarz generalny ministerstwa spraw zagranicznych ambasador Wierbłowski, ambasador R. P. w Bukareszcie dr. Szymański, minister pełnomocny Olszewski, minister pełnomocny Grosz, dyrektor protokołu dyplomatycznego Gubrynowicz, oraz naczelnik wydziału południowo-wschodniego w MSZ Sobierajski. Ze strony rumuńskiej — minister spraw zagranicznych — Anna Pauker, minister spraw wewnętrznych Georgescu, sekretarz generalny min. spraw zagranicznych, minister pełnomocny Voitinowici, ambasador Rumunii w Wafszawie Raiciu, dyrektor dep. politycznego min. pełnomocny Mezincesco i szef ceremoniału Tudor.

Przemówienie premiera Cyrankiewicza

„Nasz rząd i naród polski z dużą radością patrzy na zacieśniające się więzy współpracy między narodem polskim i narodem rumuńskim, czego widomym znakiem i dowodem jest podpisany tutaj przed chwilą pakt kulturalny, pakt o współpracy kulturalnej między naszymi narodami. Przyjaźń między poprzednimi, przedwrześniowymi rządami Rumunii i Polski miała formę i treść polityczną złą, reakcyjną, fałszywą. Forma została poprzez przemiany ustrojowe dokonane w obu naszych krajach zmieniona. Została treść, żywa

treść przyjaźni obu narodów. Zadaniem naszym, zadaniem obu rządów jest teraz tę przyjaźń pogłębiać i realizować na wszystkich od cinkach. Wierzymy że ten pierwszy dzisiaj dokonany krok będzie wstępem do dalszych kroków zacieśniających przyjaźń i współpracę naszych narodów dla dobra całego obozu demokracji i pokoju walczącego o zabezpieczenie się przed podżegaczami wojennymi.

Wierzę, że wizyta naszych gości, wizyta przedstawicieli Rządu Republiki Ludowej Rumunii jest ważnym i wielkim krokiem na drodze, którą wspólnie w przyszłości kroczyć będą oba nasze narody, na drodze rozwoju wzajemnych sąsiedzkich, przyjaznych stosunków, na drodze wspólnego utrwalania i budowania braterstwa i pokoju”.

Mowa premiera Grozy

„Droga, którą kroczymy, to droga ku lepszemu jutru przyjaźni i ścisłej współpracy między wszystkimi krajami miłującymi pokój.

Umowa, którą dzisiaj podpisano, kładzie podstawy wzajemnego poznania się obu krajów oraz narodów polskiego i rumuńskiego. Wzajemne poznanie się było dotychczas uniemożliwiane przez tych, którzy te narody prowadzili. Koncepcja życia indywidualnego i zbiorowego zmieniła się pod wpływem myśli demokratycznej. Wyszliśmy z dotychczasowych ciemności a wiele spraw wyjaśniono. Idea prawdziwej demokracji przyczyniła się do zbliżenia i poznania się wzajemnego, a postęp

techniczny pomoże nam. Prasa, radio, pieśń, poezja — pozwolą nam wypełnić nasze zadania. Mamy więc wszystkie możliwe środki do dyspozycji. Musimy ich używać przy realizacji wzajemnego poznania się. — Często powtarzam: „ci, którzy się znają — kochają się, ci którzy się nie znają, nienawidzą się”.

Idziemy drogą wielkich ideałów wzajemnego poznania się, zapewnienia pokoju twórczej pracy i ścisłej współpracy. Ścisła współpraca konieczna jest dla wzmocnienia ustroju naszych republik ludowych, zaprzyjaźnienia się i zapewnienia pokoju nie tylko w tej części świata, ale zapewnienia prawdziwego pokoju na terenie międzynarodowym. Ten ideał który nam przewodzi w podpisaniu dzisiejszej umowy, nakłada na nas wielkie obowiązki, które musimy wykonać w ramach umowy, z tą myślą podpisaliśmy dzisiejszą umowę, życząc tym wszystkim, którzy są powołani do jej wykonania — powodzenia w pracy”.

Przyjęcie w Belwederze

WARSZAWA PAP. — Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu 27 bm. na audyencji w Belwederze rządową delegację rumuńską z premierem dr. Petru Groza na czele.

Przy audyencji obecni byli: minister spraw zagranicznych Zygmunt Modzelewski, ambasador Rumunii w Warszawie p. Ion Raiciu i ambasador R. P. w Bukareszcie dr. Piotr Szymański.

Kobiety polskie DO MINISTRA **Anny Pauker**

Obradująca w Warszawie ogólnopolska konferencja Ligi Kobiet przesłała na ręce ministra spraw zagranicznych Rumunii Anny Pauker, przewodniczącej antyfaszystowskiego frontu kobiet rumuńskich i członka władz Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet, telegram następującej treści:

„Zebrane na krajowej konferencji Ligi Kobiet w Warszawie przedstawicielki milionowej organizacji przesyłają Pani wyrazy szacunku i poważania.

Kobiety polskie dumne są, że tak zaszczytną misję ministra spraw zagranicznych Rumunii powierzono Pani — niestrudzonej bojownicze o wolność i demokrację narodu rumuńskiego i świata.

Pielniąc zaszczytny i odpowiedzialny urząd szermiera pokoju, może pani liczyć na pomoc milionowych rzesz kobiecych zorganizowanych w Światowej Demokratycznej Federacji Kobiet w walce o demokrację i pokój świata, w walce o szczęście narodu i przyszłych pokoleń”.

Noty Rządu Radzieckiego do USA, W. Brytanii i Francji o pełnym poparciu dla Deklaracji Praskiej w sprawie Niemiec

MOSKWA PAP. — Rząd Radziecki wręczył za pośrednictwem swych ambasadorów w Waszyngtonie, Londynie i Paryżu rządowi Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji noty, w których zawiadomiła o swej całkowitej solidarności z deklaracją praską.

Nota radziecka komunikuje o notyfikacji rządowi ZSRR przez rządy Polski, Czechosłowacji i Jugosławii deklaracji praskiej i stwierdza m. in. co następuje:

„W związku z prośbą rządów Czechosłowacji, Polski i Jugosławii skierowaną do rządów

czterech mocarstw, okupujących Niemcy, by wzięły one pod uwagę ich deklaracje, uchwaloną na konferencji ministrów spraw zagranicznych w Pradze — Rząd Radziecki zawiadomił rządy Czechosłowacji, Polski i Jugosławii, że podziela stanowisko, wyrażone w tej deklaracji. Rząd Radziecki uważa: że wniosek rządów wspomnianych państw odnośnie konsultacji mocarstw okupujących Niemcy z rządami innych narodów zjednoczonych w sprawach niemieckich (co przewidziane jest w deklaracji rządów ZSRR, Wielkiej Brytanii, USA i Francji z piętego czerwca 1945 roku) powinien być uwzględniony. Należy przy tym uznać — podkreśla na zakończenie nota radziecka — że Polska, Czechosłowacja i Jugosławia należą do państw szczególnie zainteresowanych w takim rozwiązaniu zagadnienia niemieckiego: które by najlepiej odpowiadało interesom pokoju i bezpieczeństwa narodów.

Naród czechosłowacki dał godną odpowiedź

zagranicznym mścicielom pokoju, którzy już raz sprzedali Czechosłowację Niemcom w Monachium

Zaprzysiężenie rządu Gottwalda

PRAGA (PAP). Wczoraj w godzinach porannych prezydent Benes w obecności premiera Gottwalda zaprzysiężył na Hradczynie 11 nowych członków zreorganizowanego rządu czechosłowackiego.

Przedstawiając prezydentowi nowomianowanych członków gabinetu premier Gottwald oświadczył:

Premier GOTTWALD

„Panie Prezydencie, proszę mi pozwolić w tej podniosłej chwili, gdy przedstawiłem panu nowych członków gabinetu, złożyć podziękowania za okazane nam za ufanie. Obecnie jest rzeczą całkowicie jasną, iż próba rozbicia rządu frontu narodowego była świadomym i awanturnym aktem, zmierzającym do podważenia fundamentów naszego państwa.

Na próbę tę naród nasz zareagował imponującą zaisę jednością, falą oburzenia i sponta-

nicznym żądaniem usunięcia z rządu sabotażystów i reakcjonistów oraz zapewnienia dalszego pokojowego rozwoju naszego systemu demokracji ludowej.

Jest Pańska wielka załuga, Panie Prezydencie, że usłuchał Pan głosu naszego ludu, uznał słuszność jego oburzenia, sprawiedliwość jego żądań i przyczynił się do łagodnego rozwiązania kryzysu zgodnie z wolą naszego ludu, w ten sposób ułatwił Pan znacznie przyspieszenie biegu wydarzeń, które toczyły się i w przyszłości toczyć się będą po torach ścisłej demokracji, konstytucyjności i parlamentarności. Rząd stanie wkrótce przed zgromadzeniem narodowym, które, w co nie wątpię, również zatwierdzi nowy rząd i jego program.

Możemy przeto z całą ufnością odrzucić pozbawione wszelkich podstaw, wypowiedziane zagranicą, opinie o zagrożeniu wolności i parlamentaryzmu. Nie będziemy brać lekcji demokracji i konstytucyjności u tych, którzy odpowiedzialni są za Monachium, którzy frymarzyli naszym bytem państwowym z Niemcami hitlerowskimi oraz w sposób całkowicie niedemokratyczny i bezprawny podarli na strzępy traktaty o sojuszu i przyjaźni z Czechosłowacją. Wręcz przeciwnie, podkreślam, możemy z dumą oświadczyć, że dowiedliśmy ponownie całemu światu w sposób pełen god-

ności, jak głębokie korzenie zapuściła w naszym kraju demokracja oraz wierność zasadom pokoju i dobrobytu ludności.

Proszę przyjąć moje zapewnienie, iż jestem Panu szczerze wdzięczny, że tak wydatnie przyczynił się Pan do zwycięstwa sprawy ludu i demokracji.

Walki w Grecji

RZYM PAP. — Rozgłoszła „Wolnej Grecji” komunikuje o wzmocnionej działalności armii demokratycznej na Peloponezie. Oddziały tej armii wkroczyły m. in. do miasta Gition, uwalniając z tamtejszego więzienia 23 patriotów. Siłne oddziały wojsk gen. Markosa zaatakowały garnizony rządowe w miastach Egion i Ka-

lamate. General Markos przesłał telegram do dowódcy armii demokratycznej na Peloponezie, w którym składa życzenia z okazji odniesienia szeregu zwycięstw w walkach z przeważającymi siłami przeciwnika. Na 11. oddziały gen. Markosa w marszu.

Rozszerzony zakres działania Komisji Specjalnej

Walka z nadużyciami gospodarczymi i podatkowymi, kradzieżami w fabrykach i łapownictwem

WARSZAWA (PAP). W Warszawie odbył się 5-ty zjazd przewodniczących i pracowników Delegatur Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami, na którym dokonano przeglądu dotychczasowych osiągnięć komisji, wykryto braki i niedociągnięcia w pracy oraz wytknięto wskazówki działania na przyszłość.

Działalność komisji w ciągu 2 lat jej istnienia scharakteryzował dyr. biura wykonawczego Komisji Specjalnej dr. K. Jasiński. Przytoczył on szereg cyfr, ilustrujących pracę komisji w ciągu dwu lat, i świadczących o rozwoju komisji.

Przewodniczący Komisji Specjalnej WICE-MARSZAŁEK ZAMBROWSKI podsumował wnioski dwudniowych obrad zjazdu i dał jej uczestnikom wytyczne dalszej pracy. W dalszym etapie działalności Komisja Specjalna obejmie całość przestępstw gospodarczych w kraju, przejmując sprawy, które dotychczas były tylko częściowo objęte jej działalnością. W celu rozpracowania tych spraw rozszerzone będą wydziały dochodzeniowe w Delegaturach Komisji. Walka ze spekulacją pójdzie w przyszłości po linii pogłębienia kontroli, rozszerzając ją na sprawdzanie cen za usługi oraz na zwalczanie handlu „łańcuszkowego” i „dzikiego”. W oparciu o organizacje społeczne Komisja stanie również do walki z kradzieżami w fabrykach szczególnie w przemyśle włókienniczym, tytoniowym, spożywczym.

Ponadto Komisja nawiąże jeszcze ściślejszy kontakt z komitetami obywatelskimi i społecznymi, lustratorami podatkowymi w celu

ZSRR w stulecie

Manifestu Komunistycznego

MOSKWA PAP. — W dniach 26 i 27 lutego we wszystkich ośrodkach ZSRR odbyły się zebrańia aktywu partyjnego: poświęcone stułeniemu jubileuszowi Manifestu Komunistycznego oraz specjalne sesje naukowe oddziałów instytutu Marksa — Engelsa — Lenina.

W Moskwie, zebrańia dzielnicowe aktywu partyjnego, które odbyły się wczoraj w największych salach stolicy, zgromadziły wiele tysięcy uczestników.

W Kijowie referat o stułeci Manifestu Komunistycznego wygłosił członek biura politycznego K. c. KP (b) Ukrainy min. Manuński.

W Tbilisi w oddziale instytutu Marksa — Engelsa — Lenina odbywa się sesja naukowa, na której referaty wygłosili m. in. sekretarz K. c. komunistycznej partii Gruzji i inni czołowi działacze partyjni.

Konferencje poświęcone stułeci Manifestu Komunistycznego, rozpoczęły się wczoraj w Baku, Alma-Acie, Taszkencie, Rydze i w innych większych miastach ZSRR.

Wyrok w procesie

trucicieli z Kuluszek

W dniu wczorajszym Okręgowy Sad Karny wydał wyrok w sprawie trucicieli z Kuluszek.

Stefan Bédkowski został skazany na 3 lata i 6 miesięcy więzienia.

Na kary po 1 roku więzienia skazani zostali: Wincenty Mazurek, Antoni Witkowski, Szczepan Cieślak, Stefania Majchrzak, Wacław Słowinski, Mieczysław Roguszewski i Antoni Goczoł. Stanisław Kaniewski skazano na 1 rok więzienia z zawieszaniem kary, jak również Walentego Ambrozińskiego — na 1 rok z zawieszaniem.

Aleksy Gozdek został uniewinniony.

zwalczania nadużyć podatkowych. Do najistotniejszych zadań będzie należała również walka z nadużyciami urzędniczymi, w szczególności z łapownictwem.

„Aparat Komisji Specjalnej rozrósł się i okrzepł — stwierdził na zakończenie swego przemówienia wicemarszałek Zambrowski. —

Jest to aparat nowego typu, opierający się na postępowym ustawodawstwie i na nowych ludziach. Aparat Komisji Specjalnej jest bliższy masom ludowym, umie wiązać się z tymi masami i to jest źródłem jego siły oraz gwarancją, że sprosta trudnym zadaniom, jakie jeszcze przed nim stoją.”

Czystka w czeskich partiach socjalistycznych

Usunięcie zdrajców i renegatów z szeregów partyjnych

PRAGA, PAP. — Rozwój ostatnich wypadków politycznych w Czechosłowacji spowodował daleko idące zmiany w łonie czeskiej partii socjal-demokratycznej i doprowadził do usunięcia z jej szeregów tych elementów, które przeciwstawiły się dotychczas jakiegokolwiek współpracy z komunistami.

Jak donosi dziennik „Mlada Fronta”, prezydium partii postanowiło wykluczyć b. ministra aprowicacji Majera oraz dalszych członków partii — posłów dr. Bernarda i Goernerę — i przyjąć z powrotem wydalonych z szeregów partii przed kilkoma dniami działaczy: dr. Nemca i przewodniczącą komisji kobiet socjal-demokratycznych Kousovą-Petrankovą.

W najbliższych dniach zwołany ma być nadzwyczajny zjazd partii. Przypuszcza się, iż spowoduje on dalsze poważne zmiany w łonie partii.

PRAGA, PAP. — Dziennik „Svobodne Slovo” zamieścił na pierwszej stronie odezwę komitetu wykonawczego partii narodo-socjalistycznej do wszystkich członków partii,

podpisana przez 35 czołowych jej działaczy, m. in. przewodniczącego zgromadzenia narodowego Józefa Davida i dwóch nowych ministrów dr. Slechty i dr. Neumana.

Odezwą stwierdza, iż kierownictwo partii od dłuższego już czasu coraz bardziej odbiegało od programu socjalistycznego i prowadziło politykę sprzeczną z ideałami republiki ludowo-demokratycznej. W ten sposób przywódcy partii oderwali się od członków, którzy w większości swej rekrutują się z pośród zwykłych ludzi pracy. Rezygnacja przedstawicieli partii w rządzie wywołała poważny kryzys polityczny, który mógł mieć nieobliczalne następstwa. Tego rodzaju polityka — stwierdza dalej odezwą — pozbawiła przywódców partii prawa do dalszego kierownictwa.

W tym stanie rzeczy — głosi odezwą — komitet wykonawczy — podjął się ciężkiej odpowiedzialności zreorganizowania organów w drodze demokratycznej. Autorzy odezwę podkreślają, iż dążyć będą do zawrócenia partii na jej dawną drogę socjalizmu i demokracji.

Wyrażając podziękowanie prezydentowi Beneszowi za wyprowadzenie kraju z ciężkiego kryzysu politycznego, komitet wykonawczy partii narodo-socjalistycznej zapewniła jednocześnie rząd frontu narodoowego pod przewodnictwem Klemensa Gottwalda o swym całkowitym poparciu.

Indonezja oskarża Holandię

na forum Rady Bezpieczeństwa

NOWY JORK, PAP. W Radzie Bezpieczeństwa wznowiono dyskusję nad sporem między Holandią a Republiką Indonezyjską. Przedstawiciel republiki Gastroamidzo oskarżył rząd holenderski o rozmyślne naruszanie prawa samostanowienia ludności indonezyjskiej w zachodniej Jawie i Madurze. Zarzuty swoje delegat republiki indonezyjskiej sformułował w następujących punktach:

1) Republika indonezyjska nie zgadza się na pomijanie przez Holandię plebiscytu jako formy swobodnego wyrażania poglądów przez ludność.

2) Bezpieczeństwo i wolność mogą być

zagwarantowane jedynie wówczas, jeśli na danym terytorium nie obowiązuje stan wojenny i nie znajduje się armia okupacyjna.

3) Obecne postępowanie władz holenderskich jest niezgodne z układem z Renville.

4) Wszelkie odstępstwo od metod plebiscytu wymaga uprzedniej zgody obu stron.

Delegat radziecki Gromyko potępił w ostrych słowach układ w Renville. Przedstawiciel Holandii van Kleffens zwrócił się do Rady z apelem, aby nie przyznawała większych pełnomocnictw komisji medycynej ONZ, działającej w Indonezji.

Dalszy ciąg dyskusji odroczono do soboty.

Denazyfikacja w strefie radzieckiej

została wykonana zgodnie z postanowieniami Sołuszniczej Rady Kontroli

BERLIN PAP. — Ogłoszony został rozkaz dowódcy okupujących wojsk radzieckich w Niemczech marszałka Sokolowskiego o zakończeniu działalności komisji denazyfikacyjnych w strefie radzieckiej.

Rozkaz stwierdza, że komisje denazyfikacyjne powołane w myśl uchwały Sołuszniczej Rady Kontroli wypełniły swe zadanie w Radzieckiej strefie okupacyjnej.

Rozkaz zawiera następujące punkty:

Czang-Kai-Szek sprzedaje Chiny

amerykańskim fabrykantom armat i bombowców

MOSKWA, PAP. Jak donosi agencja Sinhua, przedstawiciel komunistycznej partii Chin wystąpił w ostrych słowach przeciwko orędziu prezydenta Trumana do kongresu USA w sprawie udzielenia nowej pożyczki Czang-Kai-Szekowi w wysokości 570 milionów dolarów. Kredyty te wskazują, że imperializm amerykański chce za wszelką cenę przedłużyć stan wojny domowej w Chinach.

Rzecznik chińskiej partii komunistycznej podkreślił, że pod maską pomocy gospodarczej Stany Zjednoczone dostarczają Chinom jedynie broni i amunicji, pomagają

ją w tworzeniu i uzbrajaniu nowych armii oraz ułatwiają im zakupy broni w innych państwach, jak np. w Belgii. Dostawy broni z USA do Chin, Czang-Kai-Szeka ocenia się na przeszło 4 miliardy dolarów, co nie uchroni jednak wojsk rządowych od druzgocących klęsk.

Zwracając uwagę, że reakcja kuomintangowska będzie próbowała kontynuować bernadziejną dla niej krwawą wojnę domową, rzecznik komunistycznej partii chińskiej wezwał do wzmocnienia jednności klasy robotniczej, chłopstwa, drobnomieszczaństwa i inteligencji w walce przeciwko agresji imperializmu amerykańskiego.

1) działalność komisji denazyfikacyjnych na całym terenie strefy radzieckiej zostaje zakończona z dniem 10 marca. Komisje wypełniły swoje zadania i ulegają rozwiązaniu.

2) dalsze dochodzenia przeciwko zbrodniarstwom wojennym i hitlerowcom będą prowadzone nadal przez niemiecką policję kryminalną i będą podlegały kompetencji sądów niemieckich.

3) b. członkowie partii hitlerowskiej, którzy zostali usunięci ze swych stanowisk w urzędach publicznych, ale nie zostali pozbawieni praw wyborczych, będą mogli przez uczciwą i lojalną pracę zasłużyć na zezwolenie powrotu do poprzedniej działalności w urzędach. B. członkowie partii hitlerowskiej nie będą mogli powrócić na stanowiska policyjne, sądowe i na stanowiska kierownicze w aparacie administracyjnym.

4) przepisy wykonawcze do rozkazu będą wydane przez radziecką administrację wojskową.

Wysoki pomost, na którym emir miał zasiadać i rozłożyć na oddany mu lud zasoby swoich dobrodziejstw, był cały okryty dywanami i ze wszystkich stron otoczony strażą, na dole zaś, na miejscu każdej uwijał się kaci, szykując się do wykonywania emirskiej woli. Próbowali giętkości różeg i twardości kijów, moczyli w miskach wieloogoniaste z surowych rzemieni splecione bicze, ustawiali szubienice, ostrzyli topory i przymocowywali do ziemi zaostrome pale. Zarządca wydawał naczelnik pałacowej straży Arslanbek, który był słynny ze swego okrucieństwa daleko poza granicami Buchary. Był on czerwony na twarzy, o czarnych włosach, o ciele tłustym i ociężałym, broda zakrywała całą jego pierś i spuszczała się

na brzuch, a głos jego podobny był do wielbłądiego ryku.

Rozdawał szczerze uderzenia i kopniaki, gdy nagle wygiął się cały i zadrżał w służalczości.

Nosze miarowo kołysząc się podniosły się na pomost i emir odrzuciwszy zastony baldachimu ukazał narodowi swoje oblicze.

ROZDZIAŁ X.

Nie bardzo był piękny najjaśniejszy emir. Twarz jego, którą dworscy poeci zawsze porównywali do pełnego, srebrzystego księżyca, o wiele bardziej przypominała przejrzałą, zwiędłą dynię. Kiedy podtrzymywany przez wezyrów, emir wstał z nosz, aby się przesiąść na pozłacany tron, Chodża Nasredin prze-

konał się, że stan jego pomimo jednogłośnego twierdzenia dworzan, daleki był od podobieństwa do strojnego cyprysa, gdyż tułów emira był opasy i ociężały, ręce krótkie, a nogi o tyle krzywe, że nawet płaszcz nie mógł ukryć ich potworności.

Ministrowie zajęli swoje miejsca z prawej strony, mułowie i dygnitarze z lewej, pisarze umieszcili się na dole wraz ze swymi kałamarzami i księgami, nadworni poeci stanęli półkolem poza trone, spoglądając na plecy emira zakochanymi oczami. Dworski muchołap pochylił wachlarz, inny sługa wsunął do ust swego władcy złoty ustnik wodnej fajki. Ogromny tłum wokół pomostu zatrzymał oddech. Chodża Nasredin podniósł się w strzemiączkach, wyciągnął szyję i cały zamienił się w słuch.

Emir sennie kiwnął głową. Straże rozstały się przepuszczając łysęgo i brodatego, którzy doczekali się wreszcie swojej kolejki. Bracia przyczołgali się na kolanach do pomostu i dotknęli war-gami dywanu, który zwisał aż do ziemi. — Wstańcie! — rozkazał wielki wezyr Bachtiar. Bracia wstali nie odwarza-

jąc się otrząsnąć kurz ze swoich płaszczy.

Języki ich zaplątały się od strachu, mowa ich była niezrozumiała i niewyraźna. Ale Bachtiar jako wielce doświadczony wezyr, zrozumiał w półsłowie wszystko.

— Gdzie wasza oza? — z niecierpliwością przerwał im.

Łysy odpowiedział mu: — Zdechła, o wysoko urodzony wezyrze. Allah zabrał naszą kożę do siebie. Ale do kogo ma teraz należeć jej skóra?

Bachtiar odwrócił się do emira. — Jakaż będzie twoja decyzja, o najmądrzejszy z władców?

Emir przeciągle ziewnął i z najzupełniejszą obojętnością zamknął oczy.

Bachtiar z szacunkiem pochylił głowę, obciążoną białym zawojem.

— Przeczytałem na twojej twarzy postanowienie, o władco! Słuchajcie — zwrócił się do braci, którzy padli na kolana pragnąc dziękować emirowi za jego mądrość, sprawiedliwość i miłosierdzie. Bachtiar odczytał wyrok; pisarze zaskrzypieli piórami, zapisując jego słowa do grubych ksiąg

TRYBUNA ZW MŁODYCH

Sejm RP uchwalił ustawę o „Służbie Polsce”

Wywiad z wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego ZWM Morawskim

W związku z uchwaloną na sesji sejmowej ustawą o powszechnym obowiązku przysposobienia zawodowego, wychowania fizycznego i przysposobienia wojskowego młodzieży w ramach organizacji „Służba Polsce”, oraz o organizacji spraw kultury fizycznej — przedstawił nasz odbył rozmowę z wiceprzewodniczącym Zarządu Głównego ZWM — kol. Morawskim, który referował projekt ustawy na plenarnej sesji sejmowej.

— Czy moglibyście, kolego wiceprzewodniczący, poinformować nas, co wpłynęło na powołanie do życia organizacji „Służba Polsce”? Kto brał udział w opracowywaniu tego projektu?

— Ustawa o „Służbie Polsce” jest właściwie odpowiedzią na dążenia młodego pokolenia do włączenia się w proces twórczej pracy dla kraju. Od pierwszych bowiem dni po wyzwoleniu młodzież polska oddała swe siły, energię, entuzjazm służbie Polski Ludowej. Szerokie rzesze młodzieży cechuje ogromny pęd do zdobywania wiedzy i zawodu, pragnienie okazania się użytecznym. Młody w mieście i na wsi powiada: „Chciałbym czymś być, nauczyć się czegoś, chciałbym być potrzebny i użyteczny dla kraju”. Te możliwości szerokiego włączenia młodzieży do rozbudowy kraju daje S. P.

— Czym kierowano się przy opracowywaniu punktu projektu ustawy, dotyczącego powszechnego obowiązku przysposobienia zawodowego?

— Są jeszcze poważne rezerwy sił niewykorzystanych dla dzieła odbudowy kraju. Z trzech milionów młodzieży w wieku 16—21 lat stosunkowo nieznaczny dotąd odsetek jest w przemyśle, szkole ogólnokształcącej i zawodowej. Część młodzieży znajduje się jakby poza nawiasem życia kraju. Na wsi daje się zauważyć ukryty nadmiar rąk roboczych. Powszechny obowiązek przysposobienia zawodowego umożliwi włączenie całej młodzieży do pracy nad realizacją planu trzyletniego.

— Jaki rodzaj pracy jest przewidywany dla młodzieży?

— Ustawa dzieli ją na dwie zasadnicze kategorie. Pierwsza — praca dorywcza, trwająca trzy dni w miesiącu, to praca lokalna w gminie, powiecie. Druga — prace posiadające znaczenie dla całego kraju. Młodzież zorganizowana w brygadach „Służby Polsce” będzie wykonywać ją pod fachowym kierownictwem. W organizacjach młodzieżowych projektuje się oprócz prac lokalnych, wiele obiektów sztabowych. Odbudowa portu w Szczecinie mogłaby prócz naszej młodzieży zgromadzić także młodzież z innych krajów słowiańskich (Jugosławia, Czechosłowacja). Odbudowa Warszawy, arteria Wschód — Zachód wymaga wielu tysięcy niewykwalifikowanych sił roboczych. Na Górnym Śląsku mogłaby młodzież podjąć szereg prac w budownictwie mieszkaniowym, przemysłowym, przy demontażu obiektów, których uruchomienie nie opłaca się. Dobór obiektów świadczą, że S. P. stanie przed poważnym zadaniem i że wkład jej

w odbudowę kraju i stolicy będzie olbrzymi. Organizacje młodzieżowe liczą, że w roku bieżącym można będzie zgromadzić około 75 tysięcy młodzieży. Równowartość dwumiesięcznej pracy tej młodej armii, która trwałaby po 5—6 godzin dziennie, wynosiłaby ponad mi-

liard złotych. Jeżeli uwzględnimy prace lokalne, wykonywane w roku bieżącym, jak przypuszczamy, przez około pół miliona młodzieży w trzydniówkach, osiągniemy 2 miliardy zł równowartość tej pracy. W miarę rozwoju powszechnej organizacji pracy młodzieży, wkład jej może być kilkakrotnie większy. Praca w brygadach Służby Polsce będzie szkołą wychowania obywatelskiego młodzieży. Przebywając bowiem w obozach młodzież będzie uczyła się zawodu i podnosiła swój poziom ideologiczny.

— Jakie zadania będzie miała S. P. na odzisku wychowania fizycznego i sportu?

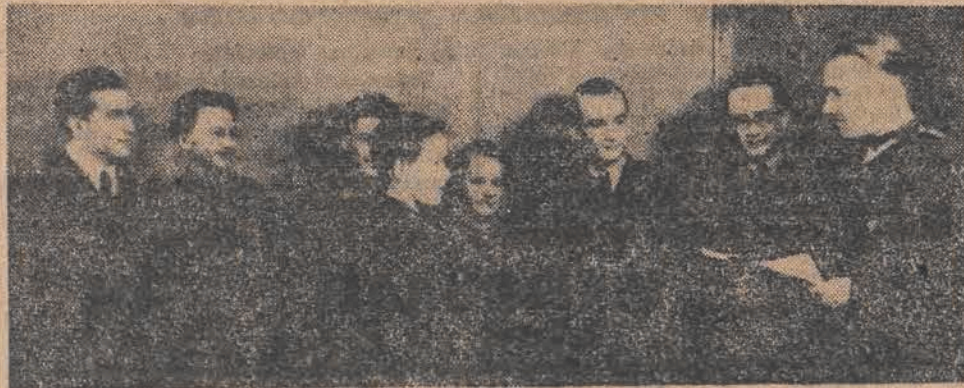
— S. P. umożliwi rozpowszechnienie się zasad higieny i odpowiednich nawyków w walce z analfabetyzmem szczególnie na wsi. Poprzez upowszechnienie wychowania fizycznego i sportu przyczyni się do podniesienia stanu zdrowia i tężyzny fizycznej młodzieży.

— Jak ma być zrozumiany powszechny obowiązek przysposobienia wojskowego młodzieży?

— Wzmacniamy obronność kraju nie przez rozbudowanie armii zawodowej, ale poprzez powszechne podniesienie poziomu życia młodzieży, tężyzny fizycznej, obznajomienia jej z techniką, podniesienia świadomości obywatelskiej. Służba Polsce umożliwi zbliżenie do tychczasowego Przysposobienia Wojskowego do cywilnych czynności młodzieży.

Zaznaczyć należy, że S. P. w niczym nie narusza suwerennych praw i zakresu działania innych organizacji młodzieży. Organizacje ideowo - wychowawcze widzą w S. P. poważny instrument w dotarciu do szerokiej rzeszy młodzieży. Widzą w S. P. dla siebie rolę produkującą. Organizacje ideowo - wychowawcze skupione w Głównej Komisji Współpracy Organizacji Młodzieży dadzą swój maksymalny wkład w budowę S. P., a tym samym przyczynią się do odbudowy gospodarki krajowej i wychowania nowych kadr.

Ojczyzna swym bojownikom Państwowe stypendia dla młodych powstańców

Wręczenie stypendium przez gen. Góreckiego młodocianym powstańcom Warszawy

W salach szkolnych, w tramwajach, czy w uniwersyteckich salach często można spotkać młodych chłopców, noszących w kłapach marynarki baretki wojskowych odznaczeń. Ci młodociani żołnierze — to byli partyzanci, członkowie ruchu oporu i bojownicy, którzy w latach okupacji, mimo wieku, stanęli do walki z wrogiem. Dość pokaźny odsetek tych dzieci-żołnierzy stanowi młodzież warszawska, która brała czynny udział w powstaniu i odznaczała się nieładą odwagą i brawurą. Po wyzwoleniu młodzi żołnierze wrócili na ławy szkolne, wstąpili na wyższe uczelnie i wspólnie ze swymi rówieśnikami zabrali się do nauki. Wiele tej młodzieży znajduje się dziś w trud-

nych warunkach materialnych, a niejednokrotnie musi zarabiać na utrzymanie rodziny. Ministerstwo Obrony Narodowej, chcąc przyjąć z pomocą młodzieży zastuzonej w walkach z okupantem, ufundowało stypendia, wynoszące po 5 tysięcy złotych miesięcznie, by w ten sposób ułatwić młodzieży dalszą naukę.

Przed kilkoma dniami w sali konferencyjnej III wiceminister, gen. brygady Jan Górecki, przyjął kilkudziesięciu młodych powstańców i wręczył im pierwsze stypendia. W czasie tej uroczystości młodociani żołnierze opowiedzieli swym starszym kolegom o swych przeżyciach, o swej pracy i dziękowali gorąco Wojsku Polskiemu za okazaną im pomoc. (W)

Kształcimy się na Kursie Korespondencyjnym umożliwiającym studia gimnazjalne

Aby umożliwić kształcenie się naszemu aktywnemu przebywającemu często w terenie, młodzieży pracującej i tym, którzy mieszkają w odległych wioskach — Prezydium ZG. ZWM. postanowiło zorganizować kurs o programie Gimnazjum Ogólnokształcącego — systemem korespondencyjnym.

W maju 1947 r. rozpoczęliśmy naukę. Z całej Polski napływały podania o przyjęcia i pro-

śły o dokładne informacje. Z listów tych mogliśmy się przekonać z jakim entuzjazmem młodzieży przyjęła tę nową formę uczenia się, jak często kursy nasze są dla niej jedyną możliwością dalszego kształcenia się. Do chwili obecnej zgłosiło się 600 kandydatów.

W pracy naszej napotkaliśmy na duże trudności, jak brak podręczników i innych pomocy naukowych, brak kontaktu z nauczycielstwem. Aby przynajmniej te przeszkody pokonać, zakupiliśmy większą ilość książek i wysyłamy kolegom za zaliczeniem pocztowym (wpłaca się należność przy odbiorze paczki). Dla tych, którzy sobie książek kupić nie mogą, założyliśmy wypożyczalnię podręczników.

Obecnie mamy już skrypty wydane drukiem, w estetycznych zeszytach, z uwzględnionymi wieloma poprawkami. W tej chwili wprowadzamy do naszego dotychczasowego systemu nowe ulepszenie, celem udzielenia najskuteczniejszej

pomocy naszym uczniom.

Współ z kierownictwem Gimnazjum Korespondencyjnego „Wici” przystępujemy do zorganizowania w wielu miastach powiatowych (zależnie od ilości uczniów), Ośrodków Dydaktycznych w gimnazjach.

Gimnazjum to co miesiąc w niedzielę przed południem udziela porad indywidualnych ze wszystkich przedmiotów, a po południu tegoż dnia odbędą się wspólne konferencje i wykłady dla uczniów, należących do ośrodków. W szkole tej będzie także dostępna biblioteczka.

A więc uczniowie Gimnazjalnego Kursu Korespondencyjnego ZWM. i „Wici” zawiadomieni przez dyrektora co czwartą niedzielę przjeżdżają do miasta powiatowego — do wyznaczonego tam gimnazjum, zasięgają porad, otrzymują wyjaśnienia i wskazówki, pożyczają książki i uzupełniają swoje braki. Długie zimowe wieczory sprzyjają szczególnie pracy samokształceniowej i nauce. Ożywiła się więc korespondencja, nadechcą coraz liczniej zamówienia na podręczniki; uczestnicy nadsyłają regularnie prace miesięczne do poprawienia.

Ciężkie warunki zmusiły wielu uczestników kursu do pracy zarobkowej i tym samym do przerwania nauki. Połączenie pracy z uczęszczaniem do normalnej szkoły jest dość trudne. Kursy nasze mają więc większe znaczenie. Dorywczo zdobywaną wiedzę i wiadomości pomogą one ugruntować i poszerzyć do odpowiednich dziedzin. Nowe zainteresowania pozwolą wielu skierować swą pracę na lepszą drogę.

Koleżdy pracujący w terenie, winni popularyzować wśród młodzieży pracującej ten system nauki, organizować kółka samokształceniowe, tworzyć zespoły, gdyż wspólnie jest łatwiej się uczyć.

Maria Drewnowska.

Trybuna
wolności
TYGODNIK POLITYCZNO-SPOŁECZNY

Czutelnicę piszą

Jaka powinna być „Trybuna Młodych”

Pragnę dorzucić poniższe uwagi do dyskusji na temat „Jaka powinna być „Trybuna Młodych”?

Mojm zdaniem, dążenia nasze winny iść w kierunku:

1. Zwiększenia objętości „Trybuny”, bo przy najlepszych nawet zamiarach jedna strona na tydzień stanowi zbytne ograniczenie naszych możliwości, jest stanowczo niewystarczająca dla spełnienia zadań pisma.

2. Urozmaicenie treści, którą podać należy jak najwięcej; w ten sposób zaoszczędziłoby się dużo miejsca, zwłaszcza gdyby poprzedni punkt z przyczyn technicznych nie mógł być realizowany. Czasem potrzebny jest i dłuższy artykuł, ale wiele z podanych przez „Trybunę” wiadomości mogłoby być ujęte w bardziej zwięzłej formie.

3. Rozszerzenie zakresu omawianych spraw. W organie naszym winny być omawiane wszelkie sprawy interesujące młodzież miasta i województwa, oraz powinni zabierać głos przedstawiciele różnych organizacji młodzieżowych, a także koleżdy niezrzeszeni.

Zycząc Wam owocnej pracy

Krzysztof Mazur.

OD REDAKCJI:

Zgadając się w zupełności z wywodami kol. Mazura, musimy jednakże od razu powie-

dzied, że, niestety, pismo nasze nie może ukazywać się w zwiększonej objętości — odczuwamy bowiem brak papieru. Wzdychamy, martwimy się, ale nic na to nie możemy poradzić...

Na półce z książkami

W bieżącym roku obchodzimy dwa wielkie stulecia. Jednym z nich jest setna rocznica pierwszego wydania „Manifestu Komunistycznego” Marksa i Engelsa. Obowiązkiem każdego z nas jest dokładne poznanie się z tym pierwszym, bojowym programem, pierwszym, międzynarodowej organizacji robotniczej.

W jaki sposób powstał „Manifest Komunistyczny”? Odpowiedź znajdziemy w krótkim wstępie do niego:

„Widmo krąży po Europie — widmo komunizmu. Wszystkie połęgi starej Europy połączyły się dla świętej nagonki przeciw temu widmu, papież i car, Metternich i Guizot, francuscy radykalowie i niemieccy polijanci”.

„Komunizm jest już przez wszystkie połęgi europejskie uznany za połęgi. Czas

już wreszcie, aby komuniści wyłożyli otwarcie wobec całego świata swój system poglądów, swoje cele, swoje dążenia i bajce o widmie komunizmu przeciwstawił manifest samej partii”.

„Manifest Komunistyczny” został napisany przez Marksa i Engelsa na polecenie Związku Komunistów, pierwszej, międzynarodowej organizacji robotniczej.

W oparciu o socjalizm naukowy Marksa i Engelsa rozpatrują stosunek dwu przeciwstawnych klas: burżuazji i proletariatu; omawiają stosunek komunistów do proletariatu i wreszcie zajmują się zagadnieniem literatury socjalistycznej.

Kiedy po stu latach sięgamy do „Manifestu Komunistycznego”, uderza nas jego aktualizm. Najlepszym komentarzem do niego jest historyczna rzeczywistość.

